

## CSEH Fruzsina

**Név:** Feketéné Dr. Cseh Fruzsina

**Tudományos fokozat:** PhD (2013)

**Kutatási terület:** kézmű- és kisipartörténet, tárgyi népművészet, népi iparművészet, háziipari és népművészeti szövetkezetek, hagyományos járműkultúra

**Date of birth:** 1980

**Nyelvtudás:** angol (középfokú nyelvvizsga, tárgyalási szint), német (középfokú nyelvvizsga)

### 5 válogatott publikáció (utolsó 5 év)

1. 2022 The Influence of Ethnography on Material Folk Art and Handicraft Heritage: The Situation Today. In: Borsos, Balázs – Cseh, Fruzsina – Mészáros, Csaba (eds): Reckoning and Framing. Current Status and Future Prospects of Hungarian Ethnography in the 21st Century. Münster – New York: Waxmann, 247–268.
2. 2021 Reviving Authenticity through Traditional Crafts and Folk Art in Hungary. Acta Ethnographica Hungarica, 66, 2, 581–618. DOI: 10.1556/022.2021.00039
3. 2021 A rézműves mesterség 20. és 21. századi öröksége. In: Cseh Fruzsina – Kiss Viktória – Szulovszky János (eds): A nemes- és színesfémek régészete, története és néprajza a Kárpát-medencében. Készítéstechnikai, archeometriai és társadalomtörténeti megközelítések. Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 215–230.
4. 2020 Folk Artisans and Dissidence in the Nomadic Generation of the 1970s and 1980s. Acta Ethnographica Hungarica, 65, 1, 227–253.
5. 2019 Lokális tárgyalás mint nemzeti örökség. Az örökségképzés stratégiái a hőveji varrott csipke és a szegedi papucs példáján. Etno-Lore, 36, 27–49.

### 5 válogatott publikáció (teljes munkásság)

1. 2021 A tárgyaló népművészet mint a természetesség allegóriája a nomád nemzedékben. Magyar Művészet, 9, 1, 36–42.
2. 2020 A néprajztudomány hatása a tárgyaló népművészet és a kézműves örökség mai helyzetére. In: Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba – Borsos Balázs (szerk.): Számvetés és tervezés. A néprajztudomány helyzete és jövője a 21. században. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet (ELKH) – L'Harmattan, 183–200.
3. 2020 A régi kerékvágás. Fogatolt járművek keréknyomtávolsága és tengelye a 19. század végén. Ethno-lore, 37, 17–54.
4. 2019 Käsítőöskus väljasuremise äärel: ratassepa käsítőöskuste kadumine. Studia Vernacula, 10, 46–65.
5. 2014 A kerékgyártó mesterség múltja Magyarországon. Budapest: MTA BTK Néprajztudományi Intézet. 252 p.

**MTMT-link:** <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=authors10017865>

### Egyetemi tanulmányok, végzettség:

- 2005–2008 Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola, Európai Etnológia Program.
- 1998–2003 Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Kulturális és Vizuális Antropológia Szak. Muzeológia Szakirány, Őstörténész Szakirány.

## **Munkahelyek**

- 2022 ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Néprajztudományi Intézet (tudományos főmunkatárs)
- 2018–2021 MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Néprajztudományi Intézet (tudományos munkatárs)
- 2010–2018 MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Néprajztudományi Intézet (tudományos segédmunkatárs)
- 2005–2010 Archaeolingua Alapítvány, szerkesztőségi asszisztens
- 2004. január–2005. szeptember: MTA Régészeti Intézete, technikus
- 2003. május–2006. augusztus: régésztechnikus, M3-as autópályaátsatások, Eisenerz (Ausztria), Abony (Pest megye)

## **Kutatási projektek**

- Örökségképzés, kulturális emlékezet, identitás, ELKH SA-35/2021, 2021/2022, 2022/2023, Eötvös Loránd Kutatási Hálózat. (résztevő kutató)
- Örökségkonstrukciók kortárs közösségi színtereken – Identitás, emlékezet, reprezentáció. 143295, 2022–, Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok. (résztevő kutató)
- Kézműves örökség és modernizáció [Handicraft heritage and modernization], PD 128845. Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal. (posztdoktori program)

## **Publikációs lista**

### **Könyvek**

2014, A kerékgyártó mesterség múltja Magyarországon. Budapest: MTA BTK Néprajztudományi Intézet. 252 p.

### **Tanulmányok lektorált folyóiratokban**

2021 Reviving Authenticity through Traditional Crafts and Folk Art in Hungary. Acta Ethnographica Hungarica, 66, 2, 581–618. DOI: 10.1556/022.2021.00039

2021 Preface. Acta Ethnographica Hungarica, 66, 2, 289–292. DOI: 10.1556/022.2021.00040

2020 Folk Artisans and Dissidence in the Nomadic Generation of the 1970s and 1980s. Acta Ethnographica Hungarica, 65, 1, 227–253. DOI: 10.1556/022.2020.00009

2019 Käsitööoskus väljasuremise äärel: ratassepa käsitööoskuste kadumine [A Craft on the Brink of Extinction: The loss of the wheelwright's craft] Studia Vernacula, 10. Asja Uuritakse. All Things Considered. 46–65.

2019 Cseh Fruzsina – Takáts Zoltán: Az ötödik kerék. Adatok a kocsi fejlődésének 19–20. századi történetéhez. Ethnographia 2019, 2, 227–244.

2019 Kéz-Mű-Remek: egy korhű kiállítás. Ethnographia 130, 4. 679–683.

2013 A kerékgyártó mesterség termékei a limitációkban. Ethnographia, 124, 3, 321–337.

2009 Az elmúlás fázisai. A kerékgyártó-mesterség példája. *Tabula*, 12, 2, 233–246.

## Könyvfejezetek

2022 The Influence of Ethnography on Material Folk Art and Handicraft Heritage: The Situation Today. In: Borsos, Balázs – Cseh, Fruzsina – Mészáros, Csaba (eds): *Reckoning and Framing. Current Status and Future Prospects of Hungarian Ethnography in the 21st Century*. Münster – New York: Waxmann, 247–268.

2022 Petercsák, Tivadar – Borsos, Balázs – Cseh, Fruzsina – Mészáros, Csaba: Self-Reflection, Challenges, and Prospects: Notes on the Current and Future State of Ethnography, as Presented in a Series of Conferences between 2018 and 2020. In: Borsos, Balázs – Cseh, Fruzsina – Mészáros, Csaba (eds): *Reckoning and Framing. Current Status and Future Prospects of Hungarian Ethnography in the 21st Century*. Münster – New York: Waxmann, 7–10.

2021 A rézműves mesterség 20. és 21. századi öröksége. In: Cseh Fruzsina – Kiss Viktória – Szulovszky János (szerk.): *A nemes- és színesfémek régészete, története és néprajza a Kárpát-medencében. Készítéstechnikai, archeometriai és társadalomtörténeti megközelítések*. Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 215–230.

2021 Előszó. In: Cseh Fruzsina – Kiss Viktória – Szulovszky János (szerk.): *A nemes- és színesfémek régészete, története és néprajza a Kárpát-medencében. Készítéstechnikai, archeometriai és társadalomtörténeti megközelítések*. Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 7–8.

2020 A néprajztudomány hatása a tárgyalkotó népművészet és a kézműves örökség mai helyzetére. In: Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba – Borsos Balázs (szerk.): *Számvetés és tervezés. A néprajztudomány helyzete és jövője a 21. században*. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet (ELKH) – L'Harmattan, 183–200.

2020 A néprajztudományi alap kutatás és hasznosítása. Tanulságok. In: Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba – Borsos Balázs (szerk.): *Számvetés és tervezés. A néprajztudomány helyzete és jövője a 21. században*. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet (ELKH) – L'Harmattan, 43–58.

2020 Petercsák Tivadar – Borsos Balázs – Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba: Felmérés, feldolgozás, feladatok. *A néprajztudomány helyzete és jövője* konferenciasorozat kötetbe válogatott előadásairól. In: Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba – Borsos Balázs (szerk.): *Számvetés és tervezés. A néprajztudomány helyzete és jövője a 21. században*. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet (ELKH) – L'Harmattan, 9–13.

2020 A régi kerékvágás. Fogatolt járművek keréknyomtávolsága és tengelye a 19. század végén. In: Ispán Ágota Lídia – Magyar Zoltán – Fülemile Ágnes – Ament-Kovács Bence (szerk.): *Ethno-Lore*, 37. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet, 17–54.

2019 Lokális tárgyalkotás mint nemzeti örökség. Az örökségképzés stratégiái a hőveji varrott csipke és a szegedi papucs példáján. *Ethno-Lore*, 36, 27–49.

2012 Újabb 20. századi források a kerégyártó mesterség ipartörténetéhez. In: Márkusné Vörös Hajnalka (szerk.): Céhládától az adatbázisig: új utak és eredmények az ipartörténet kutatásában. Veszprém: Veszprém Megyei Levéltár, 321–334.

2011 A kerégyártó mesterség eszközkészletének változása a 19–20. században. Ethno-Lore 28, 149–179.

2008 Kerégyártó mesterség Tardonán az 1950-60-as években. Herman Ottó Múzeum Évkönyve 47, 535–547.

2002 Feliratos falvédők Harsányban. Herman Ottó Múzeum Évkönyve 41, 454–468.

### **Konferencia absztraktok**

2020 Authentic, Original, and Genuine in the Revival of Traditional Crafts and Folk Art In: Fülemlé Ágnes – Cseh Fruzsina (eds.): Creative Heritage in the Making - Contemporary Folk Design, Budapest: Department of Historical Ethnography, Institute of Ethnology, Research Centre for the Humanities, 21–22.

2019 Népi kézművesek és ellenzékiesség az 1970-es, és 1980-as években – esettanulmányok. In: Hajzer Gergő – Horváth Sándor – Huhák Heléna – Molnár Judit – Petrovszki László – Szabó Palócz Orsolya (szerk.): 1989 és a rendszerváltás: a társadalmi cselekvés lehetőségei. Interdiszciplináris jelenkor-történeti és politológiai konferencia. Szeged, 2019. november 28–30. Szeged, Szent-Györgyi Albert Agóra, 72.

2019 The Aims and Effects of the Qualification System of Hungarian Applied Folk Arts. Comparison through Categories. In: Track Changes. Reflecting on a transforming World. 14th Congress of SIEF Santiago de Compostela, Spain, 14th-17th April 2019. 232.

### **Publikációk nem lektorált folyóiratokban**

2021 A tárgyalgató népművészet mint a természetesség allegóriája a nomád nemzedékben. Magyar Művészet, 9, 1, 36–42.

2011 Cseh Fruzsina – Nagy Krisztina: Dunaszekcsői bádógoszműhely. Europa Ethnica 13, 4, 70–77.

2010 Kerégyártó mesterség és szekérgyártás Bácskában. Bácsország - Vajdasági Honismereti Szemle 54, 3, 12–15.

### **Tudományos ismeretterjesztés – publikációk**

2022 Az ötödik kerék In: Keresztes Zsuzsa: In memoriam kocsiszekér. Ceruzarajzok, történetek, fényképek. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 16–18. Takács Zoltánnal.

### **Ismertetés, köszöntés**

2022 Szulovszky János köszöntése. Néprajzi Hírek, 51, 1, 68–71.

2021 Műhelybeszélgetés a kézműves- és kisiparkutatás jövőjéért. Néprajzi Hírek, 50, 1, 38-40.

2021 Kézművesörökség, kortárs népművészet és identitás. Nemzetközi konferencia a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetében. Magyar Iparművészet, 2021, 1, 18–25.

2020 A néprajztudomány helyzete és jövője IV. A néprajztudományi alap kutatás és hasznosítása. Néprajzi Hírek, 49, 1, 20–22.

2020 Creative Heritage in the Making – Contemporary Folk Design. Néprajzi Hírek, 49, 3, 11–13.

## **Recenziók**

2020 Studia Vernacula 2019. Volume 11. Studying Estonian Heritage Craft Technologies. Best of Studia Vernacula 2013–2019: Department of Estonian Native Crafts of the University of Tartu Viljandi Culture Academy. 224 p. Ethnographia, 131, 4, 711–713.

2019 Kinda István: Hagyományos népi mesterségek Háromszéken és Erdővidéken. Háromszék Vármegye Kiadó. Sepsiszentgyörgy 2017. 372 p. Ethnographia, 130, 2. 341–343.

2019 Benkő Elek – Kovács Gyöngyi – Orosz Krisztina (szerk.): Mesterségek és műhelyek a középkori és kora újkori Magyarországon. Tanulmányok Holl Imre emlékére. Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet. Budapest. 2017. 559 p. Ethnographia, 130, 4, 755–757.

2018 Recska Endre: Balták, fejszék, szekercék, bárdok és csákányok az osztrák és magyar területeken 1825–1945. Framing Bt. Budapest. 2017. 110. p. Ethnographia 129, 4, 789–791.

2017 Szabó Magdolna: Szalmakötő háziipar Erdélyben. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest 2015. 275 p. Ethnographia, 128, 1, 166–168.

2016 Míves tanulmánykötet Flórián Mária tiszteletére. A mívesség dicsérete. Tanulmányok Flórián Mária tiszteletére. Szerk. Cseh Fruzsina – Szulovszky János. Plusz + Könyvek, Budapest, 2016. 197 old. Néprajzi Hírek 45, 3, 61–63.

2016 Szani Zsolt: Etnopomológia – Népi gyümölcsészet a Palócföld nyugati határterületén. Alsópetény, Zöldutak Módszertani Egyesület. 2014. 136 p. Ethnographia, 127, 2, 341–342.

2015 Nagy Krisztina: A szikvizes. Szulovszky János szerk. Budapest, Plusz Könyvek (SzuloPress Bt.). 2014. 80 p. Ethnographia 126, 3, 548.

2011 Mesterségek a székely közösségekben. Honismeret 39, 3, 87–89.

2009 A Journal of Material Culture és az anyagi kultúra kutatása, Tabula, 12, 1, 151–156.

2008 Ujváry Zoltán szerk.: A gömöri magyarság néprajza I-II. Honismeret, 36, 2, 101–103.

## **Szerkesztett kötetek**

2022 Borsos Balázs – Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba (eds): Reckoning and Framing. Current Status and Future Prospects of Hungarian Ethnography in the 21st Century. Münster – New York: Waxmann, 361 p.

2021 Creative Heritage in the Making. Acta Ethnographica Hungarica 66, 2. 360 p.

2021 Cseh Fruzsina – Kiss Viktória – Szulovszky János (eds): A nemes- és színesfémek régészete, története és néprajza a Kárpát-medencében. Készítéstechnikai, archeometriai és társadalomtörténeti megközelítések. Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 230 p.

2020 Cseh Fruzsina – Mészáros Csaba – Borsos Balázs (szerk.): Számvetés és tervezés. A néprajztudomány helyzete és jövője a 21. században. Budapest: BTK Néprajztudományi Intézet (ELKH) – L'Harmattan, 642 p.

2020 Paládi-Kovács Attila. Cseh Fruzsina (szerk.) Tárgyak, szavak és tájak északon. Budapest: Magyar Néprajzi Társaság, 292 p.

2018 Báti Anikó. Cseh Fruzsina (szerk.) Mai menü. Néprajzi tanulmányok a változó táplálkozástudományról. Életmód és Tradíció 16. Budapest. MTA BTK NTI, 208 p.

2016 Cseh Fruzsina – Szulovszky János (szerk.): A mívesség dicsérete. Tanulmányok Flórián Mária tiszteletére. Budapest: Plusz+ Könyvek. 197. p.

## **KONFERENCIAELŐADÁSOK**

Budapest, 2022. november 15. Háziipari és népi iparművészeti szövetkezetek helye és szerepe a népművészeti örökségben. Konferencia: Társadalmi és kulturális reziliencia, örökségképzés és kulturális emlékezet A Kárpát-medencében. BTK NTI.

Budapest, 2022. november 11. A népi iparművészeti termékek kereskedelme Magyarországon. Konferencia: Anyagi és szellemi javak migrációja a Kárpát-medencében. 11. Kézművesipar-történeti szimpózium. Rendező: MTA VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottság.

Budapest, 2022. január 20. Alkalmazott és/vagy alkalmazkodó néprajz? Új kihívások és dilemmák a Hagyományok Házában. Konferencia: Konstruktív – Rekonstrukció - Adaptáció. Alkalmazott néprajzi konferencia. Rendező: Hagyományok Háza.

Budapest, 2020. április 20. A kézművesség-kutatás hazai és nemzetközi területei. Tudomány és tudományos ismeretterjesztés. Konferencia: Néprajzi Gyűjtés Módszertani Szakmai Nap. Gyűjtési módszerek, gyűjtemények és terepmunka. Rendező: Magyar Néprajzi Társaság Néprajzi Gyűjtő szakosztálya.

Budapest, 2020. szeptember 16. Authentic, Original and Genuine in the Revival of Traditional Crafts and Folk Art. Konferencia: Creative Heritage in the Making – Contemporary Folk Design. Rendező: BTK Néprajztudományi Intézet.

Budapest, 2019. október 8. Kézművességekutatás kettős szerepben. A néprajztudomány hatása a tárgyalkotó népművészet mai helyzetére. Konferencia: A néprajztudomány helyzete és jövője IV. A néprajztudományi alapkutatás és hasznosítása. Rendező: MTA Néprajztudományi Bizottsága.

Spain, Santiago de Compostela, 2019. április 14–17. The Aims and Effects of the Qualification System of Hungarian Applied Folk Arts. Comparison through Categories. Track Changes. Reflecting on a transforming World. 14th Congress of SIEF.

Slovenia, Ljubljana, 2008. augusztus 26–30. The Loss of Wheeler Craft. Experiencing Diversity and Mutuality 10th EASA conference. Organiser: European Association of Social Anthropologists.

### **Tudományos ismeretterjesztés - előadások**

Balinka, 2022. szeptember 24. Fémműves cigányok. Rendezvény: Kovácsünnep Balinkán. A cigány szegkovács mesterek öröksége. Rendező: Magyar Kovácsműves Céh.

Zalaegerszeg, 2022. május 20. Az ácsolt ládák készítői. VII. Zalaegerszegi fafaragó találkozók és konferencia. Rendező: Zala Megyei Népművészeti Egyesület.

Budapest, 2021. július 7. Országos Kézimunka kiállítás megnyitása előadás tartásával. Fonalikum – Campona.

Zalaegerszeg, 2020. szeptember 11. Kéregedények a magyar tárgykultúrában. VI. Zalaegerszegi fafaragó találkozók és konferencia. Rendező: Zala Megyei Népművészeti Egyesület.

Aba, 2019. október 12–13. Szekerek és kocsik a paraszti járműkultúrában. Néphagyomány a fenntartható társadalom szolgálatában. Rendező: Fejér Megyei Népművészeti Egyesület.

Zalaegerszeg, 2018. május 25–27. Szaru és csont felhasználása a hagyományos kézműiparban. VII. Zalaegerszegi fafaragó találkozók és konferencia. Rendező: Zala Megyei Népművészeti Egyesület.

Nagykőrös, 2017. augusztus 5. Szőrtarisznya bőrrel. VI. Nemezművészeti Találkozó és Konferencia.

Békéscsaba, 2016. április 16. Ami él, annak meg kell újulnia Népi kézművesség a 21. században. Rendező: A Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Békés Megyei Népművészeti Egyesület.

Cegléd, 2016. április 29. National Conference of the Old Rare Crafts. Organisers: Iharos Népművészeti Egyesület és NESZ Régi Ritka Mesterségek Szakbizottsága.

Budapest, 2016. május 27. Ami él, annak meg kell újulnia Népi kézművesség a 21. században. Rendező: Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Múzeuma.

Szekszárd, 2016. május 28. Ami él, annak meg kell újulnia. Népi kézművesség a 21. században. Rendező: A Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület.

Eger, 2016. július 1. Életre keltett motívumok. Szimbólumok a kortárs népi díszítőművészetben. Hímzés a jelenben, hímzés a jövőben című VI. Országos Hímzőkonferencia. Rendező: Népművészeti Egyesületek Szövetsége.

Budapest, 2016. november 11. „Mesterségek találkozása: Kovácsok és kerékgyártók” „Üllővel, vésővel, kalapáccsal” a Magyarországi Kovácsmíves Céh által rendezett Országos Féműves Népi Iparművészeti Kiállítás megnyitóünnepsége. Rendező: Magyar Népi Iparművészeti Múzeum.

Budapest, 2015. szeptember 25. Kézzel, mézzel, lélekkel. Ezerarcú mézesbábosok.; Egy kovács nem kovács.... A kovácsmesterség története és meséi. Kutatók éjszakája. Örökség és újítás c. kiállítás – Várkert Bazár.

Budapest, 2013. augusztus 17. nyitott interjúk készítése kézművesekkel, Mesterségek Ünnepe.

USA, Washington, 2013. június 26. – július 7.: szakértő; nyitott interjúk készítése kézművesekkel a Smithsonian Folklife Festivalon.

### **Konferenciarendezés:**

2022. november 10–11. Anyagi és Szellemi Javak Migrációja a Kárpát-Medencében. 11. Kézművesipar-történeti Szimpózium.

2020. október 28. VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottság műhelybeszélgetése. Humán Tudományok Kutatóháza, Budapest.

2020. október 15–16. Creative Heritage in the Making - Contemporary Folk Design. nemzetközi konferencia. BTK Néprajztudományi Intézet

2018. november 14–15. A nemes- és színesfémek régészete, története és néprajza a Kárpát-medencében. Magyar Nemzeti Múzeum.

2012. május 24–26. Visual Encounters with Alterity: Representing East-Central and South-Eastern European in the Nineteenth Century and the First Half of the Twentieth Century. nemzetközi konferencia. MTA BTK Néprajztudományi Intézet.

2006. november 24–26. Budapest: Internationale Wissenschaftliche Tagung zum Thema Sopron – Kultur-, Wirtschafts- und Landschaftsgeschichte eines Ostmitteleuropäischen Zentralraumes (Forschungen 2001 – 2004). MTA Régészeti Intézet.

### **Szervezeti tagságok**

- 2010 MTA VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottság, titkár, 2020-tól elnök
- 2019– IOV World International Organization of Folk Art, Magyar szekció, titkár
- 2010– Magyar Néprajzi Társaság, tag